

Regeringen
Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Statens försvvarshistoriska museers budgetunderlag för åren 2017–2019

Statens försvvarshistoriska museer (SFHM) överlämnar budgetunderlag för åren 2017-2019 enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

SFHM:s förslag är följande:

- bestämmelserna om ansvar för tillsyn över innehav av licenspliktiga skjutvapen i förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. ändras så att kravet på SFHM att genomföra årlig inventering av förrådsställda vapen och vapen som inte nyttjas tas bort (avsnitt 1),
- att sammanlagt 1 000 000 kronor per år tillförs SFHM:s anslagspost 9 under ramanslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter (avsnitt 2.2) för finansiering av ökade hyres- och IT-kostnader.
- att 400 000 kronor avseende bidrag enligt förordning (2013:1007) om statsbidrag till försvvarshistoriska museiverksamheter återförs till SFHM:s anslagspost 9 under ramanslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter (avsnitt 2.3),
- att det ackumulerade underskottet avseende museibutikernas varuförsäljning får inhämtas över en längre tidsperiod med mål om ett årligt överskott om totalt 200 000 kronor (avsnitt 3),
- att tidigare underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten på 152 000 kronor hänförligt till nedlagd caféverksamhet före 2009 får finansieras med tilldelade medel 2016 under anslagspost 9 Statens försvvarshistoriska museer, ramanslag 8:1 Centrala museer: Myndigheter (avsnitt 3),
- finansiering av SFHM:s verksamhet för 2017-2019 (avsnitt 4, tabell 4.1),
- en anslagskredit för 2017 motsvarande 3 procent av anslagna medel (avsnitt 4),
- en räntekontokredit för 2017 på 10 procent av disponibla medel 2017 (avsnitt 4),
- en låneram för 2017 på 25 miljoner kronor (avsnitt 4, tabellerna 4.2 och 4.3).

SFHM:s bedömningar är följande:

- en beräkning av intäkter i den avgiftsbelagda verksamheten för 2017-2019 (avsnitt 3, tabell 3.1).

Beslut i ärendet har fattats av överintendent Staffan Bengtsson efter föredragning av stabschefen Helene Rånlund. I ärendets slutliga handläggning har avdelningscheferna Mikael Parr, Eva-Sofi Ernstell, t.f. avdelningschef Erik Broberg samt Carolina Sjöberg, finansiell controller, deltagit.

Staffan Bengtsson
Överintendent

1. Behov av ändring av vissa författningar m.m.

SFHM:s förslag

Bestämmelserna om ansvar för tillsyn över innehav av licenspliktiga skjutvapen i förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. förslås ändras så att kravet på SFHM att genomföra årlig inventering av förrådsställda skjutvapen och vapen som inte nyttjas tas bort.

Enligt förordning (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag, 9 kap. 2 § ska myndigheten pröva ändamålsenligheten i de regler som styr verksamheten.

SFHM har i de fem senaste årens budgetunderlag föreslagit en ändring av bestämmelserna i förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. avseende kravet på årlig inventering av förrådsställda vapen och vapen som inte nyttjas. Kompletterande information som efterfrågats delgavs Kulturdepartementet i maj 2014.

För Försvarmakten, och de myndigheter för vilka Försvarmakten har föreskriftsrätt enligt denna förordning, gäller kravet på årlig inventering endast sådana skjutvapen som är under användning. I fråga om förrådsställda vapen och andra vapen som inte nyttjas får inventering göras med det längre tidsmellanrum som Försvarmakten själv bestämmer. Om det finns särskilda skäl, får Försvarmakten avstå från inventering av äldre vapen som inte nyttjas.

Bestämmelsen ändrades inte inför att SFHM under åren 2006–2008 blev statlig ägarföreträdare för ett stort antal vapen som är magasinerade eller nyttjas för museiändamål, och som härrör från Försvarmakten. SFHM anser att kraven på årlig inventering bör vara desamma som när dessa vapen fanns inom Försvarmaktens ansvarsområde. Enligt SFHM:s uppfattning innebär en förordningsändring med den inriktning som SFHM föreslagit en nödvändig konsekvensändring av regelverken och inte någon juridisk svårighet eller säkerhetsmässig försvagning.

2. SFHM:s verksamhet 2017–2019

2.1 Verksamhetens inriktning

SFHM:s verksamhetsuppdrag bedrivs i enlighet med förordning (2007:1178) med instruktion för Statens försvarshistoriska museer, det årliga regleringsbrevet och förordningen (2013:1007) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter. Styrande för verksamhetens genomförande de närmaste åren är även den inriktning som uttrycks i den myndighetsövergripande visionen:

SFHM ska vara Östersjöregionens ledande aktör för kunskapsgestaltning av försvarets roll i samhällsutvecklingen.

Bevarande, Förmedling, Kunskapsuppbyggnad och Stöd

Av SFHM:s årsredovisning för 2015 framgår att verksamheten inom myndighetens fyra huvudområden – Bevarande, Förmedling, Kunskapsförmedling och Stöd – i allt väsentligt har genomförts enligt uppsatta mål och prioriteringar. Visionen som togs fram 2011 kan i flera avseenden anses vara uppfylld men är fortfarande relevant för verksamhetens mål och genomförande. SFHM kommer att avvakta den aviserade propositionen om kulturarvsfrågor innan en ny vision arbetas fram.

Planeringen för kommande år utgår även i år från att tidigare års prioriteringar om barn och unga, digitalisering och tillgänglighet fullföljs. Den museipolitiska inriktning som angetts inför 2016 innebär att frågorna om att nå nya och fler besökare samt ökad delaktighet och inkludering ges en ännu större betydelse. Som framgår av årsredovisningen påbörjade SFHM ett arbete med denna inriktning under 2015. Flygvapenmuseums projekt *Vems museum?* har handlat om att utveckla och pröva metoder för att utveckla besökarens möjlighet att påverka hur kulturarvet tillgängliggörs. Armémuseums senaste del i förnyelsen av basutställningen, utställningen *Makten och ärligheten* har samma tema som utgångspunkt; vad och vem avgör vilket kulturarv som alls bevaras och hur ska det bäst gestaltas?

Erfarenheterna från dessa båda projekt utgör en viktig grund för SFHM:s fortsatta arbete med delaktighet och tillgängliggörande av museernas samlingar. SFHM:s ansvarsområde gör också att museerna har förutsättningar att problematisera olika frågeställningar kring krig och fred i dåtid på ett sätt som kan relateras till aktuella händelser i samhället och omvärlden.

SFHM:s intäkter avseende entréavgifter har ökat med i genomsnitt 326 000 kronor per år sedan 2012 och uppgick 2015 till drygt 6 mkr (3 procent av totala avgiftsintäkter). Den anslagsökning på 6,5 mkr som SFHM tilldelats och tilldelats för 2016 respektive beräknats för 2017 bedöms i nuläget kompensera för de intäkter som bortfaller med anledning av reformen om fri entré. Om reformen resulterar i en betydande ökning av antalet besökare, vilket i sig är positivt, kan ytterligare resurser komma att krävas för att finansiera behovet av ytterligare omkostnader såsom bevakning, städning och bemanning för reception m.m. Eftersom reformens effekter på besöksantal, övriga avgiftsintäkter och ev. kostnadsökningar är svårbedömda anser SFHM att det behövs en fortsatt möjlighet till diskussion om de ekonomiska konsekvenserna och förutsättningarna att bedriva en museiverksamhet med önskvärd kvalitet.

En förutsättning för kvalitet i den digitala information som bevaras och tillgängliggörs är olika aspekter på god kvalitet i samlingarna och i samlingsdatabasen Primus. En annan viktig aspekt på digitalisering av kulturarvet är hur den digitala informationen kan användas och förmedlas, det vill säga hur den når ut och görs relevant också i den publika verksamheten. I SFHM:s plan för digitalisering av kulturarvet med riktlinjer och mål 2016–2018 som fastställdes i december 2015 ingår därför mål om att både höja och bredda kunskapsnivån inom hela myndighetsorganisationen.

Kunskapsuppbyggnad om försvarets historia i samhällsutvecklingen är en huvuduppgift som genomsyrar SFHM:s verksamhet som helhet. Mer specifikt prioriteras resurser för fördjupning i olika ämnen genom forskningsprojekt, både i egen regi och i samarbete med olika institutioner i Sverige och i andra länder. Programverksamhet och olika aktiviteter är en annan form av kunskapsförmedling som riktar sig till såväl olika

målgrupper som en bredare allmänhet. Att på olika sätt utveckla denna verksamhetsform är ett av SFHM:s medel för att nå fler och nya grupper av besökare.

Frågor om förvärv och gallring av föremål i museisamlingarna är en strategisk och långsiktig fråga för SFHM, inte minst beroende på att många av myndighetens föremål är utrymmeskrävande. Långsiktiga och ekonomiskt hållbara magasinlokaler är en viktig fråga i sammanhanget. En annan aspekt är vilka principer som ska vara vägledande för valet av vilka föremål som ska bevaras eller inte, se ovan. Under 2015 inleddes ett arbete med att ta fram en ny och tydligare policy för förvärv och gallring. SFHM:s båda museer har ett omfattande arbete med utlån och depositioner till olika huvudmän runt om i landet, främst museer. Utöver museisamlingarna finns även ett stort intresse att få låna utmönstrat materiel m.m. som överförts från Försvarsmakten till SFHM för eventuell vidare deposition hos andra museer. Som statens ägarföreträdare för föremål eller den rekvisita som deponeras hos olika huvudmän blir SFHM i förlängningen ansvarig för att hantera dessa föremål m.m. den dag depositionen avslutas. I förlängningen kan det medföra stora kostnader, i form av antingen fler och större magasin eller skrotning. Det är således av strategisk betydelse för SFHM:s förvärv från Försvarsmakten att det huvudsakligen är den museala bedömningen och kulturarvsvärdet är styrande i samband med utlån och depositioner. Mot denna bakgrund har SFHM tagit initiativ till ett förtydligande av rutiner och beslut angående de båda myndigheternas gemensamma hantering av överskottsmateriel för museala sammanhang.

SFHM har i redovisningar och i budgetunderlag till regeringen framhållit att en kombination av statsbidrag och riktat stöd för att stärka nätverksmuseernas museala riktning i fråga om pedagogik, föremålshantering, utställningsproduktion och marknadsföring är effektivt och strategiskt betydelsefullt. Under 2016 kommer SFHM att slutföra en egeninitierad utvärdering av stödet som infördes i sin nuvarande form 2008. Underlaget kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet inom myndigheten men kan även komma att leda till förslag till regeringen om förändringar avseende nätverkets sammansättning. Det är enligt SFHM viktigt att det går att se en successiv vidareutveckling av museernas verksamhet som är förenlig med stödets syfte i förordning (2013:1007) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter.

Utredningen Ny museipolitik (SOU 2015:89) föreslår att bidragshantering överförs till en ny myndighet. SFHM kommer som remissinstans att redovisa sina synpunkter på utredningens förslag i sedvanlig ordning. Sammanfattningsvis kan SFHM konstatera att den kanslifunktion som byggts upp fungerar effektivt och i enlighet med intentionerna i utredningen Försvar i Förvar. Bidragsmedlen har kunnat utökas genom en successiv minskning av de administrativa kostnaderna, vilka har anpassats till den form av kombinerat stöd som nu upplevs som relevant och väl fungerande av målgruppen, dvs. nätverksmuseerna. SFHM avser därför att avstyrka Museiutredningens förslag om att flytta bidragshantering till en ny myndighet då det skulle innebära att kombinationen av stöd inte längre kan erbjudas på det sätt nu sker.

2.2 Organisation

SFHM:s förslag

Att sammanlagt 1 000 000 kronor per år tillförs anslagspost 9 Statens försvarshistoriska museer under ramanslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter för finansiering av ökade hyres- och IT-kostnader.

SFHM:s arbetsplatsvision

- Vi är insatta i och arbetar med uppdrag, mål och strategier.
- Vi verkar aktivt för en långsiktigt hållbar balans mellan ansvar och arbetsbelastning.
- Vi har tillit till och respekterar varandra.

Arbetsmiljöfrågor utgör en särskild prioritering i SFHM:s verksamhetsplan. Efter en större satsning på utbildning av cheferna i arbetsmiljöansvar och systematiskt arbetsmiljöarbete läggs framöver fokus på den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö. Arbetsplatsvisionen från 2011 överensstämmer väl med föreskriftens syfte, och kommer att ligga till grund för de mål som ska läggas fast för SFHM:s arbete med organisatorisk och social arbetsmiljö.

Arbetsmiljöenkäten från 2014 kommer fortsatt att följas upp under året med fokus på bland annat arbetsbelastning och diskrimineringsfrågor. För att skapa ett bra arbetsklimat och hållbara arbetsförutsättningar behöver en kontinuerlig diskussion föras om föreskriftens frågeställningar. Mot bakgrund av att antalet årsarbetskrafter har minskat mellan 2014 och 2015, från 73 till 71, är det angeläget att diskutera hur SFHM:s verksamhetsuppdrag ska kunna genomföras på ett rimligt sätt i en på många sätt slimmad organisation. Genom omprioriteringar och med stöd av den tillfälligt utökade anslagskompensationen som utgår under 2016-2017 för införandet av fri entré, förstärks resurserna för den publika verksamheten från och med 2016. Vidare har delvis ny kompetens har rekryterats för att stärka museernas arbete med service- och bemötandefrågor. De närmaste två åren förstärks även personalresurserna inom området Bevarande så att fortsatt prioritet kan ges åt att öka antalet registrerade bilder, föremål, och reservdelar vid Flygvapenmuseum. En förändring som framöver bidrar till minskad sårbarhet i fråga om närvaro och kompetens avseende vissa IT-systemfrågor och löpande ekonomi- och personaladministration, är att SFHM under 2015 övergick till att bli s.k. helkund hos Statens servicecenter.

Som nämndes i förra årets budgetunderlag pågår även en aktiv personalförsörjningsplanering med anledning av en relativt omfattande generationsväxling. Det handlar om att återrekrytera motsvarande kompetens eller att säkerställa kompetensöverföring inom myndigheten, men även om att utifrån verksamhetens behov förändra arbetsformer eller kompetens. Förutsättningar som kan förväntas påverka SFHM:s personal- och kompetensförsörjningsbehov och som togs upp i den analys som gjordes i samband med förhandlingarna om det lokala avtalet om omställningsmedel är bland annat digitaliseringen av kulturarvet, ekonomiska förutsättningar som leder till behov av omprövningar och effektivt utnyttjande av resurser. Kompetens- och personalförsörjningen påverkas även av arbetsmarknadens funktionssätt inom kultur- och museisektorn, vilken bland annat kännetecknas av relativt låg personalrörlighet, jämförelsevis låga löner och i vissa delar hög grad av specialisering. Aktuella frågor som innebär utmaningar och krav att beakta i SFHM:s kompetensförsörjning är även museernas framtida roll i samhället och den museipolitiska inriktningen som nämns ovan. I förra årets budgetunderlag framhöll SFHM att formerna för kommunikation med besökare och andra intressenter ställer olika, delvis nya, krav på museerna och personalens kompetens.

I enlighet med det centrala kollektivavtalet om lokala omställningsmedel har SFHM och de lokala arbetstagarorganisationerna slutit ett lokalt avtal om användningen av de 0,3 procent av lönesumman som årligen ska avsättas för proaktiva omställningsåtgärder som ska stödja både verksamhetens och arbetstagarnas utveckling utifrån arbetslinjen och ett längre arbetsliv. De områden som pekas ut i avtalet är; digital organisation och IT, bemötande-, service-, och vårdskapsfrågor utifrån prioriteringarna att arbeta med inkludering och att nå nya besökare, affärsmässighet och finansiering, samt övriga relevanta insatser med koppling till regeringens museipolitiska inriktning eller identifierade verksamhetsförändringar.

Ett fortlöpande arbete pågår för att skapa hållbara och kostnadseffektiva lösningar för lokal- och IT-försörjning, vilka kräver en betydande del av SFHM:s resurser. Särskild prioritet har de senaste åren getts åt magasineringen av Flygvapenmuseums skrymmande föremålssamlingar, och fortsatta insatser behövs även framöver. Efter en återstående större flytt till en mer samlad lokallösning beräknas arbetet avseende den

befintliga föremålssamlingen vara klart 2017. Det återstår fortfarande behov av utrymmen för accession av skrymmande föremål.

För närvarande pågår omförhandling av hyresavtalet för Armémuseums magasin i Stockholms frihamn. Hyresvärden, Stockholms Hamn AB, har föreslagit en hyreshöjning med 43 procent motsvarande cirka 900 000 kronor per år. Hyresförhandlingen är ännu inte avslutad men SFHM gör bedömning att slutresultatet kommer att innebära en väsentligt ökad hyreskostnad jämfört med tidigare år som inte kan täckas genom Ekonomistyrningsverkets modell för kostnadsuppräknings av hyresavtal som omförhandlas. Att söka och flytta till ett alternativt magasin skulle ha en mycket negativ inverkan på samlingsverksamheten. Den ökade hyreskostnaden innebär att medel motsvarande cirka en procent av förvaltningskostnaderna (exklusive bidragen till nätverksmuseerna som ingår i SMHA) behöver omfördelas från verksamhetens övriga verksamhetskostnader. Eftersom det får stora konsekvenser för verksamheten föreslår SFHM att 500 000 kronor tillförs anslagsposten 9 från och med 2017. Resterande del av hyreshöjningen hanteras av SFHM genom omprioriteringar inom ram. Se avsnitt 4. Finansiering.

En digital organisation och e-förvaltning leder till förändrade arbets- och kommunikationsformer som syftar till att förbättra kvalitet och effektivitet. Samtidigt innebär IT-utveckling och nya typer av systemstöd nya och ofta ökade kostnader, inte minst för att garantera en god IT-säkerhet. SFHM vill därför även i årets budgetunderlag framhålla att alltmer av myndighetens resurser krävs för IT-stöd i olika former. Det handlar om löpande kostnader för programlicenser, uppgraderingar och systemförvaltning men även om investeringsbehov och engångskostnader vid nödvändiga skiften av ekonomi- och personaladministrativa stödsystem.

Utöver de senare som för SFHM:s del nu köps som tjänst från Statens servicecenter, omfattar IT-kostnaderna olika verksamhetssystem eller teknik för; externa webbplatser, digital teknik i utställningsverksamheten, kassasystem i den publika verksamheten, arkiv- och dokumenthantering, biblioteksverksamheten, intranät samt föremålsdatabasen Primus. Därutöver tillkommer kontorssystemstöd och utrustning samt servermiljö där SFHM har en modell med outsourcing som bedöms som kostnadseffektiv och kvalitetsmässigt bättre jämfört med drift i egen regi.

Kostnader relaterade till IT har för SFHM:s del ökat med cirka 500 000 kronor per år sedan 2011 och uppgick 2015 till närmare 3,8 miljoner kronor inklusive avskrivningar. Att kostnaderna dubblats beror till viss del på moderniseringen av webbplatser och intranät men kan till största delen hänföras till systemförändringar i samband med införandet av e-handel och byte av personaladministrativt system vid övergång till Statens servicecenter, förnyelser av olika licenser samt förbättringar av IT-infrastrukturen (internetprotokoll vp6, säkra brandväggs- och serverlösningar m.m.). Under 2016-2017 ställs krav på byte av personaladministrativt system och uppgradering av ekonomisystemet Agresso som för SFHM:s del medför engångskostnader på cirka 1 miljon kronor.

Kostnadsökningarna för IT har hitintills finansierats genom omprioriteringar. Även om IT-utvecklingen i sig innebär förbättrade förutsättningar för verksamhetens genomförande är det i en mindre organisation inte möjligt att hämta hem kostnaderna i effektivitetsvinster, vilket får konsekvenser för kärnverksamheten. SFHM föreslår därför att anslagsposten 9 ökas med 500 000 kronor i nivå för ökade IT-kostnader. Resterande del av de IT-relaterade kostnadsökningarna hanteras av SFHM genom omprioriteringar inom ram.

2.3 Medel för bidragsgivning enligt förordning (2013:1007) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter

SFHM:s förslag

400 000 kronor, återförs från anslagsposten 6 Statens maritima museer till anslagspost 9 Statens försvarshistoriska museer under ramanslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter.

I samband med budgetpropositionen för 2013 överfördes 500 000 kronor från Statens försvarshistoriska museer till Statens maritima museer (SMM). De medel som överfördes var en del av totalt 23 miljoner kronor som SFHM sedan 2008 årligen disponerat för att stödja försvarshistoriska museiverksamheter under anslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Bakgrunden till att medlen överfördes var att SFHM företrädde staten i en utdragen rättslig tvist mot Beredskapsmuseet (BM), ett museum som hade rätt att söka bidrag enligt förordning (2007:1438) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter. Redan i september året innan hade regeringen i beslut om ändring av regleringsbrev överfört ansvaret att handlägga Beredskapsmuseets bidragsansökningar till SMM. Åtgärderna vidtogs för att det inte skulle finnas några misstankar om rättsosäkerhet i samband med prövning av bidragsansökningar från BM så länge den rättsliga tvisten pågick. Att överflyttandet var temporärt och kopplat till den rättsliga processen var berörda myndigheter och departementet överens om.

Den rättsliga processen angående äganderätten är avslutad i en förlikning, stadfäst i en dom, i vilken statens äganderätt till de omtvistade föremålen bekräftades.

De medel som överförts från SFHM, 500 000 kronor årligen från 2013, har aldrig använts för det ändamål som motiverade överföringen då det sedan 2013 inte har utbetalats några statliga bidrag till Beredskapsmuseet. Skånelinjen var inte en del av sjöförsvaret utan ingick i arméns ansvarsområde varför det är SFHM som är den statliga expertmyndigheten på området. Ansvaret för att lämna bidrag till och i övrigt stödja tillgängliggörandet och bevarandet av värn i Skånelinjen bör därför rimligen återgå till SFHM.

Eftersom SMM tills vidare ansvarar för bidrag till värn i Skånelinjen bör 400 000 kronor varaktigt återföras till SFHM. Den utredning (Försvar i förvar) som låg till grund för nuvarande bidragsmodell bedömde att kostnaderna för tillgängliggörandet skulle vara begränsat efter att värnen iordningsställts, och beräknade därför att det var aktuellt att lämna bidrag om högst 100 000 kronor årligen. Värnen var iordningsställda 2009 och grunderna för att ett belopp om 500 000 kronor kom att överföras till SMM torde bygga på missförstånd avseende vad som var initiala respektive fortvariga kostnader. Som en konsekvens har SFHM fått reducera bidragen till övriga bidragsberättigade museiverksamheter med cirka 400 000 kronor per år.

3. Avgiftsfinansierad verksamhet

SFHM:s förslag

Det ackumulerade underskottet avseende museibutikernas varuförsäljning får inhämtas över en längre tidsperiod med mål om ett årligt överskott om totalt 200 000 kronor (avsnitt 3).

Underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten på 152 000 kronor hänförligt till caféverksamhet som lades ned december 2008 får finansieras med tilldelade medel 2016 under anslagspost 9 Statens försvarshistoriska museer, ramanslag 8:1 Centrala museer: Myndigheter.

SFHM:s bedömning

Beräknade intäkter och kostnader i den avgiftsbelagda verksamheten för åren 2017-2019 redovisas i tabell 3.1.

3.1 Budget för SFHM:s avgiftsbelagda verksamhet

SFHM:s avgiftsbelagda verksamhet ska enligt regleringsbrevet bedrivas med full kostnadstäckning avseende museibutikernas varuförsäljning och produktion av fanor m.m. Övriga avgifter avser entré till museet, visningar, programverksamhet, uthyrning av lokaler m.m.

För åren 2017– 2019 beräknas intäkter och kostnader till följande:

Tabell 3:1 Avgiftsbelagd verksamhet (tkr) åren 2014-2019

Verksamhet	T.o.m. 2014	År -1			År 0			År 1			År 2			År 3			
		2015 utfall			2016 prognos			2017 beräkning			2018 beräkning			2019 beräkning			
	Ack. +/- t.o.m. 2014	Int. 2015	Kost. 2015	Ack. +/- t.o.m. 2015	Int. 2016	Kost. 2016	Ack. +/- t.o.m. 2016	Int. 2017	Kost. 2017	Ack. +/- t.o.m. 2017	Int. 2018	Kost. 2018	Ack. +/- t.o.m. 2018	Int. 2019	Kost. 2019	Ack. +/- t.o.m. 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Verksamhet med full kostnadstäckning																	
Försäljning av varor ¹	- 1 401	2 733	2 877	- 1 545	3 152	2 800	352	3 000	2 800	200	3 000	2 800	200	3 000	2 800	200	-593
Undersökningar, utredningar och andra tjänster ²	789	1 692	1 574	906	3 000	3 500	- 500	2 500	2 700	- 200	2 000	2 200	- 200	2 000	2 000	0	6
Summa	- 612	4 425	4 451	- 639	6 152	6 300	- 148	5 500	5 500	0	5 000	5 000	0	5 000	4 800	200	- 587
Övrig avgiftsbelagd verksamhet																	
Entréer och visningar					1 200			1 500			1 500			1 500			
Övrigt					7 800			8 000			8 000			9 000			
Summa					9 000			9 500			9 500			10 500			

¹ Intäkter Försäljning av varor från 2016 inkluderar förslag omreglering av nedlagd caféverksamhet på 152 tkr.

² Då tusentalsavrundning används för tabellen Avgiftsbelagd verksamhet har beloppet avseende intäkter 2015 för "Undersökningar, utredningar och andra tjänster" avrundats uppåt med 1 tkr för 2015 för att överensstämma mot ÅR 2015.

3.2 Museibutikernas ackumulerade underskott

På samma sätt som flertalet museer erbjuder sina besökare någon form av restaurang- och cafémöjlighet är museibutikernas försäljning en del av helhetsupplevelsen vid ett museibesök. Syftet är att erbjuda besökarna ett utbud av varor med anknytning till museets innehåll och ämnesområde. Varorna ska vara unika och representativa, ha hög kvalitet och passa besökare i olika åldrar och med olika intressen och ekonomiska förutsättningar.

Kravet på full kostnadstäckning för försäljning av varor i museibutiker och för produktion av fanor infördes från och med budgetåret 2008. Uppkomsten av det ackumulerade underskottet och SFHM:s förslag till finansiering av detta har redovisats i tidigare års budgetunderlag. Målet för 2015 om att uppnå ett överskott på sammanlagt 200 000 kronor för de båda museibutikerna har inte nåtts främst beroende på dels att ett systematiskt rapporteringsfel avseende varulagret i en av butikerna uppdagades, dels att nyckelpersoner slutade i början av året. En närmare förklaring framgår av årsredovisningen för 2015.

Under det gångna årets arbete med att genomlysä butikernas ekonomi har det konstaterats att det ackumulerade underskottet för butiken i Flygvapenmuseum innehåller ett underskott på 152 000 kr från en sedan länge nedlagd caféverksamhet. När full kostnadstäckning infördes 2008 bestämdes att intäkterna av caféets ekonomi skulle omfattas av detta krav. I den omfattande om- och nybyggnationen av Flygvapenmuseum inför 2010 ingick en restaurang med extern entreprenör och caféverksamheten avvecklades därför i december 2008. Istället för att belasta museibutikens resultat borde underskottet borde ha reglerats i och med att caféverksamheten lades ned. SFHM föreslår därför att caféverksamhetens underskott på 152 000 kronor får finansieras med tilldelade anslagsmedel för 2016.

Om det har uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet ska myndigheten, enligt § 25 a Avgiftsförordningen (1992:191) lämna ett förslag till regeringen om hur detta ska täckas. Även om 2015 års resultat inte har lett till en minskning av det ackumulerade underskottet för butikerna är SFHM:s bedömning fortsatt att det är möjligt att på årsbasis uppnå ett resultat som balanserar mindre över- och underskott mellan åren. ESV har i avgiftssamrådet inför 2016 inte haft något att invända mot grunderna för prissättningen som redovisats i underlaget (ESV dnr. 4.2-/2015). För att minska det balanserade underskottet i museibutikerna föreslår SFHM därför återigen ett mål om årliga överskott på totalt 200 000 kronor per år. Med hänsyn tagen till förslaget om att slutreglera den avslutade caféverksamheten samt resultatet för 2015, beräknas ett nollresultat kunna nås 2022.

3.3 Uppdragsverksamhet – produktion av fanor m.m.

SFHM:s uppdragsverksamhet avseende fanor m.m. sker efter beställningar från Försvarmakten. Framtagningen av en fana är ett hantverk som oftast innebär en tidsmässigt lång process, från beställning, design och produktion till slutlig leverans. Fanornas utformning behandlas i Traditionsnämnden och den huvudsakliga produktionen, dvs. sömnaden, är utlagd på entreprenad. Kostnader och intäkter ska balanseras över hela tidsperioden men över- och underskott uppkommer beroende på hur produktionsprocesserna ligger i förhållande till årsskiftet. Målet är att periodisera såväl intäkter som kostnader för att undvika alltför stora svängningar mellan åren.

För den kommande treårsperioden som helhet beräknas uppdragsverksamheten uppnå ett nollresultat. Antalet beställningar har ökat de senaste åren vilket medför att väntetider uppstår. SFHM:s bedömer en fortsatt stor efterfrågan från Försvarmaktens sida och omsättningen beräknas till 2-2,5 miljoner kronor per år under perioden 2017-2019.

4. Förslag till finansiering och finansiella villkor

SFHM föreslår följande finansiering av verksamheten för perioden 2017-2019:

Tabell 4:1 Förslag till verksamhetens finansiering (fasta priser, tkr)

Finansieringskälla	År -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2015 utfall	2016 prognos	2017 beräkning	2018 beräkning	2019 beräkning
Anslagsfinansiering:					
Uo. 17, anslag 8:1 .ap.9 enl. BP16	110 865	118 725	118 725	117 725	117 725
Anslagsbehållning	967	2 273	0	0	0
Återföring av bidragsmedel			400	400	400
Ökade lokalkostnader			500	500	500
Ökade IT-kostnader			500	500	500
Summa anslagsfinansiering	111 832	120 998	120 125	119 125	119 625
Avgiftsinkomster som disponeras:					
Verksamhet med full kostnadstäckning	4 425	6 152	5 500	5 000	5 000
Övriga avgiftsinkomster som disponeras	17 578	9 000	9 500	9 500	9 500
Summa avgiftsinkomster som disponeras	22 003	15 152	15 000	14 500	14 500
Total finansiering	133 835	136 150	135 125	133 625	133 125

Anslagsmedel - utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, anslag 8:1 Centrala museer: Myndigheter, anslagspost 9 Statens försvarshistoriska museer

Beräkningen av anslagspostens framtida nivå i fasta priser baseras på uppgifter från budgetpropositionen för 2016 (prop.2015/16:1 utg.omr. 17, bet. 2015/16:KrU1, rskr. 2015/16:85). Ökningen respektive minskningen av anslagsmedel och avgiftsintäkter beror på finansieringen av fri entré. För åren 2016 och 2017 ingår en nivåhöjning av anslagsposten med 6,5 miljoner kronor och från och med 2018 en höjning med 5,5 miljoner kronor.

Enligt regleringsbrevet för 2016 ska minst 22,5 miljoner kronor av anslagpost 9 (20 procent) användas för bidragsgivning enligt förordning (2013:1007) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter samt till kostnader vid SFHM som är förenade med upprätthållande av dessa verksamheter. SFHM vill erinra om att den del av anslaget som utgör bidrag (transferering) inte ska ingå i basen för beräkningar av eventuella generella neddragningar och effektiviseringsåtgärder som avser myndighetens förvaltningskostnader. Medlen är öronmärkta och kan enligt regleringsbrevet inte minskas.

Från och med 2017 föreslås att 500 000 kronor (nivåhöjande) tillförs anslagpost 9 för att finansiera ökade lokalkostnader för Armémuseums föremålsmagasin på grund av hyreshöjning (avsnitt 2.2).

Från och med 2017 föreslås att 500 000 kronor (nivåhöjande) tillförs anslagpost 9 för ökade IT-kostnader (se avsnitt 2.2.).

Från och med 2017 föreslås att 400 000 kronor avseende bidrag till Sveriges militärhistoriska arv, som tillfälligt överfördes till Statens maritima museer (SMM) 2012, återförs till anslagpost 9 (nivåhöjande), (se avsnitt 2.3).

Anslagskrediten på ramanslaget föreslås till tre procent av anslaget för 2017.

Inkomster som disponeras

Avgiftsinkomster som disponeras avser här entré, visningar, lokaluthyrning m.m. (se även tabell 3:1). Övriga inkomster avser andra ersättningar (sponsormedel m.m.) samt in- och utomstatliga bidrag. Från och med 2016 minskar övriga avgiftsinkomster som disponeras till följd av den borttagna entréavgiften.

Likviditet

Räntekontokredit i Riksgäldskontoret föreslås till 10 procent av anslaget och de beräknade avgiftsintäkter samt övriga inkomster som disponeras 2017.

Planerade investeringar och förslag till låneram

Nuvarande lån omfattar upptagna lån i basverksamheten och Flygvapenmuseums ombyggnation 2010.

Planerade nyinvesteringar från och med 2017 avser den löpande basverksamheten samt förnyelse av Flygvapenmuseums basutställning, utveckling av webbplatserna för Statens Försvarshistoriska Museer, Flygvapenmuseum och Sveriges Militärhistoriska Arv (SMHA), ombyggnad av Armémuseums lokal i Frihamnen för arkivändamål, radonfläkt och ombyggnad av Flygvapenmuseums foajé.

SFHM:s **låneram** i Riksgäldskontoret föreslås uppgå till 25 miljoner kronor för 2017.

Tabell 4:2 Verksamhetsinvesteringar

	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning	Beräkning
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	707	440	200	200	200	200
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	2 011	1 485	1 400	1 400	1 400	1 400
Byggnader, mark och annan fast egendom						
Övriga verksamhetsinvesteringar	642	695	400	400	400	400
Summa verksamhetsinvesteringar	3 360	2 620	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	2 738	2 200	1 700	1 700	1 700	1 700
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	622	420	300	300	300	300
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Anslag (efter medgivande av regeringen)						
Summa finansiering	3 360	2 620	2 000	2 000	2 000	2 000

Tabell 4:3 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning	Beräkning
IB lån i Riksgäldskontoret	21 373	18 885	16 014	12 724	9 723	6 414
Nyupplåning (+)	2 738	2 200	1 700	1 700	1 700	1 700
Amorteringar (-)	- 5 226	- 5 071	- 4 990	- 4 701	- 5 009	- 3 195
UB lån i Riksgäldskontoret	18 885	16 014	12 724	9 723	6 414	4 919
Beslutad/föreslagen låneram	30 000	30 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Ränteutgifter	0	0	16	61	61	76
Finansiering av räntor och avskrivningar						
Utgiftsområde 17 anslag 8:1 ap 9.	5 226	5 071	5 006	4 762	5 070	3 271
Övrig finansiering	850	591	508	494	437	222